Upadłość konsumencka

poradnik

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

Niniejszy poradnik powstał dzięki zaangażowaniu i działalności Członków Zespołu Ministra Sprawiedliwości ds. nowelizacji Prawa upadłościowego i naprawczego w przygotowanie ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z dnia 30 września 2014 r.) – tzw. nowej upadłości konsumenckiej.

Autorzy:
adw. dr Patryk Filipiak
apl. adw. Maciej Geromin
adw. Bartosz Groele
sędzia dr hab. Anna Hrycaj
sędzia Zbigniew Miczek
sędzia Janusz Płoch
dr Marek Porzycki
sędzia Cezary Zalewski

Wydawca:
Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

ISBN: 978-83-936703-5-2

Broszura ma charakter informacyjny i ma na celu zapoznanie konsumentów z podstawowymi instytucjami dotyczącymi tzw. upadłości konsumenckiej.

Stan prawny na 1 stycznia 2015 r.

Skład i druk: PPU „Multigraf" s.c. Rafał Ellert, Jarosław Tomczuk, www.multigrafdruk.pl

Wprowadzenie

31 grudnia 2014 r. weszły w życie przepisy zmieniające ustawę Prawo upadłościowe i naprawcze[1] (dalej jako „p.u.n."), w zakresie postępowania upadłościowego osób nieprowadzących działalności gospodarczej (tzw. upadłości konsumenckiej). Jest to bardzo istotna zmiana, która ułatwia możliwość składania wniosków o ogłoszenie upadłości konsumentów, a także ich ogłaszania oraz wprowadza możliwość zawarcia przez niewypłacalnych konsumentów układu ze swoimi wierzycielami.

Znowelizowane przepisy nie wprowadzają automatyzmu w ogłaszaniu upadłości konsumenckiej – postępowanie to nadal pozostaje postępowaniem sądowym. Każdorazowo konsument musi spełnić szereg przesłanek, które podlegają indywidualnej ocenie przez rozpatrujący wniosek sąd.

Znajomość podstawowych przepisów, konsekwencji prawnych i majątkowych związanych z tym postępowaniem, pomoże w podjęciu świadomej decyzji o złożeniu wniosku o ogłoszeniu upadłości konsumenckiej. Zachęcamy do wnikliwego zapoznania się z informacjami zawartymi w niniejszej broszurze – poprawnie przygotowany i pozbawiony braków formalnych wniosek pozwala zaoszczędzić czas zarówno zainteresowanemu jak i sądowi.

Z niniejszego przewodnika dowiesz się:
- jakie są konsekwencje postępowania upadłościowego wobec konsumenta,
- kto i kiedy może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej,
- jak przebiega postępowanie upadłościowe wobec konsumenta,
- jakie dokumenty zgromadzić i jak złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości,
- czym jest plan spłaty i jak zawrzeć układ ze swoimi wierzycielami,
- do którego sądu należy złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości.

Pamiętaj, że opisane tu regulacje dotyczą tylko wniosków złożonych po wejściu w życie nowej ustawy – tj. 31 grudnia 2014 r.

Czym jest upadłość konsumencka

Upadłość konsumencka jest postępowaniem sądowym przewidzianym dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej (konsumentów), którzy stali się niewypłacalni. Niewypłacalność to stan, w którym dłużnik nie jest w stanie wykonywać swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych (art. 11 ust. 1 p.u.n.) – np.: nie ma pieniędzy na jednoczesny zakup środków codziennego użytku oraz spłatę pożyczki. Upadłość konsumencka ma dwie zasadnicze funkcje:

[1] Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2014 r., poz. 1626 – j.t.) ze zmianami wprowadzonymi Ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1306).

- oddłużenie niewypłacalnego konsumenta – umorzenie całości lub części długów konsumenta w stosunku do jego wierzycieli, których konsument nie jest, ani nie będzie w stanie zapłacić,
- windykację (odzyskanie) należności od niewypłacalnego konsumenta przez jego wierzycieli.

Funkcja oddłużeniowa

Upadłość konsumencka umożliwia zwolnienie konsumenta z długów. Prowadzi ona bowiem do umorzenia zobowiązań, które powstały przed dniem ogłoszenia upadłości i nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym lub w wyniku wykonania planu spłaty. Możliwe jest również, w wyjątkowych sytuacjach, oddłużenie konsumenta bez wykonywania planu spłaty.
W konsekwencji, ostatecznym efektem postępowania upadłościowego jest całkowite zwolnienie konsumenta z długów. Jednak warunkiem skorzystania z tej możliwości jest ustalenie, że konsument zarówno przed ogłoszeniem upadłości jak i w toku postępowania działa uczciwie i zgodnie z prawem. Oznacza to, że nie uzyska ogłoszenia upadłości, ani oddłużenia ten, kto doprowadził do swojej niewypłacalności umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, podejmował działania na szkodę swoich wierzycieli, w toku postępowania ukrywał majątek lub nie wykonywał innych obowiązków wynikających z ustawy.

Funkcja windykacyjna

Do wszczęcia postępowania dojdzie tylko w sytuacji, w której konsument faktycznie nie może zapłacić należności w stosunku do swoich wierzycieli. Chodzi o to, aby zamiast indywidualnych postępowań sądowych i egzekucyjnych doprowadzić do łącznego i równego zaspokojenia roszczeń (wymagalnych jak i nie wymagalnych) wierzycieli konsumenta skumulowanych w jedno postępowanie. W postępowaniu upadłościowym dochodzi bowiem do likwidacji (sprzedaży) całego albo części majątku konsumenta. Tak uzyskane środki przekazuje się na zaspokojenie roszczeń wierzycieli, którzy w określonym czasie zgłosili istnienie swojej wierzytelności do sędziego-komisarza. Likwidację majątku przeprowadza wyznaczony przez sąd syndyk, który:
[a] dokonuje spisu całego majątku konsumenta;
[b] weryfikuje zgłaszane przez wierzycieli konsumenta roszczenia;
[c] spienięża majątek konsumenta;
[d] uzyskane środki przekazuje poszczególnym wierzycielom.

Konsekwencje upadłości konsumenckiej

Upadłość konsumencka niesie za sobą bardzo istotne konsekwencje. Jeżeli sąd ogłosi upadłość należy pamiętać o najistotniejszych z nich:

- wraz z ogłoszeniem upadłości cały majątek konsumenta staje się „masą upadłości", zarządzaną przez wyznaczonego przez sąd syndyka – oznacza to, że konsument nie może swobodnie rozporządzać swoim majątkiem (np.: sprzedać samochodu);
- upadły ma obowiązek wskazać i wydać syndykowi cały majątek, dokumentację dotyczącą majątku i rozliczeń oraz korespondencję – w przeciwnym razie postępowanie upadłościowe zostanie umorzone, co uniemożliwi konsumentowi skorzystania z możliwości oddłużenia w przeciągu następnych dziesięciu lat;
- w skład masy upadłości wchodzi również wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu;
- po ogłoszeniu upadłości syndyk sporządza inwentaryzację majątku masy upadłości, a następnie przystępuje do sprzedaży majątku upadłego konsumenta – za wyjątkiem przedmiotów pierwszej potrzeby – wyłączonych spod egzekucji. Syndyk będzie więc sprzedawał wszystkie wartościowe przedmioty: nieruchomości, samochody, wartościowy sprzęt RTV i AGD, który nie jest niezbędny do prowadzenia gospodarstwa domowego;
- wraz z ogłoszeniem upadłości wymagalne (natychmiastowo płatne) stają się wszelkie (zarówno pieniężne, jak i niepieniężne) zobowiązania konsumenta – np.: kredyt wzięty „na raty", będzie natychmiastowo płatny w pełnej wysokości;
- wraz z ogłoszeniem upadłości konsument będzie mógł zawierać tylko drobne umowy życia codziennego (zakupy żywności, środków czystości itp.), które pokrywane będą przez upadłego z tych funduszy, które nie podlegały zajęciu przez syndyka;
- po ogłoszeniu upadłości działania podejmowane przez konsumenta mogą mieć wpływ na decyzję sądu – bezpodstawne zwolnienie się z pracy może doprowadzić do umorzenia postępowania upadłościowego i braku szansy na oddłużenie;
- ogłoszenie upadłości wstrzymuje postępowania sądowe i egzekucyjne prowadzone przeciwko konsumentowi; do postępowań będzie mógł wstąpić syndyk, który będzie reprezentował konsumenta i jego interesy.

Kto i kiedy może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej

Postępowanie upadłościowe wszczynane jest tylko i wyłącznie na wniosek konsumenta. Takiego wniosku nie może złożyć ani wierzyciel, ani prokurator, ani organizacja społeczna. Postępowania nie może także prowadzić sąd z urzędu. Wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej może złożyć tylko osoba fizyczna, która:

[a] nie prowadzi działalności gospodarczej lub

[b] przestała być wspólnikiem osobowej spółki handlowej jeżeli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru upłynął rok (art. 491^1 p.u.n. oraz 8 p.u.n.).

Wniosku o ogłoszenie konsumenckiej nie może złożyć:
- spółka; wspólnik spółki osobowej (np.: spółki jawnej, partnerskiej, komandytowej); fundacja; stowarzyszenie;
- łącznie małżeństwo (może za to złożyć osobno każdy z małżonków, jeżeli spełnia powyższe kryteria);
- osoba prowadząca działalność gospodarczą – choćby niezarejestrowaną.

Wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej można złożyć w każdym czasie, jeżeli spełnia się powyższe warunki.

Kiedy sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenta

Ocena uczciwości płatniczej konsumenta i tego, czy może skorzystać on z upadłości konsumenckiej dokonywana jest na pierwszym etapie przez sąd, który w składzie jednego sędziego, będzie rozpoznawał wniosek o ogłoszenie upadłości. Sąd będzie badał, na podstawie oświadczeń konsumenta i dokumentów czy nie zachodzi choćby jedna z negatywnych przesłanek. Spełnienie którejkolwiek z nich spowoduje oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenta (art. 491^4 p.u.n.), jeżeli:
- konsument doprowadził do swojej niewypłacalności albo istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub w skutek rażącego niedbalstwa (np.: zaciągnął pożyczkę chcąc jej nie spłacić; zakupił samochód na kredyt kiedy mimo prośby pracownika banku odmówił zapoznania się z warunkami umowy; swoim zachowaniem doprowadził do zmniejszenia wypłacanego mu wynagrodzenia za pracę);
- w stosunku do konsumenta prowadzono już konsumenckie postępowanie upadłościowe, ale zostało ono umorzone z innych przyczyn niż na wniosek konsumenta (np.: w trakcie wcześniejszego postępowania konsument uchybił swoim obowiązkom – np.: zataił istotne informacje, co doprowadziło do prawomocnego umorzenia postępowania);
- w stosunku do konsumenta we wcześniejszym konsumenckim postępowaniu upadłościowym uchylono plan spłaty (konsument nie wykonywał planu spłaty, nie składał sprawozdań, zatajał źródła przychodu);
- konsument miał obowiązek złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości jako przedsiębiorca, a tego nie zrobił (por. art. 20 i n. p.u.n.);
- konsument podał we wniosku nieprawdziwe lub niezupełne dane;
- w okresie 10 lat przed dniem złożenia wniosku, względem konsumenta toczyło się już konsumenckie postępowanie upadłościowe, które zakończyło się całościowym lub częściowym oddłużeniem;
- czynność prawna konsumenta została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Sporządzając wniosek należy zadbać o rzetelne uzasadnienie, że względem konsumenta nie zachodzi żadna z tych okoliczności. W wyjątkowych okolicznościach, uzasadnionych względami słuszności i zasadami humanitaryzmu (np.: ciężka choroba), sąd może pominąć fakt zajścia negatywnych przesłanek i ogłosić upadłość konsumenta. Należy pamiętać, że te wyjątkowe sytuacje powinny być jasno i rzetelnie przedstawione oraz potwierdzone niezbitymi dowodami.
Pamiętaj, że zarówno od decyzji sądu co do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości jak i postanowienia o umorzeniu postępowania przysługuje zażalenie. Sposób i zasady wnoszenia zażalenia określone są w pouczeniu, które konsument dostanie od sądu o ile działa bez profesjonalnego pełnomocnika.

Elementy wniosku

Wniosek o ogłoszenie upadłości jest pismem procesowym, które zawiera ściśle określone elementy. W każdym wniosku o ogłoszenie upadłości powinno znaleźć się:

1] oznaczenie konsumenta – imię, nazwisko, PESEL, dokładny adres zamieszkania;
2] aktualny i zupełny wykaz majątku z szacunkową wyceną jego składników – chodzi o cały majątek, czyli m.in.: nieruchomości, samochody, papiery wartościowe, sprzęt RTV i AGD; zgromadzone pieniądze – w celu szacunkowej wyceny można posłużyć się średnimi cenami np.: z portali aukcyjnych;
3] wskazanie miejsc, w których znajduje się majątek konsumenta (podanie dokładnego adresu);
4] spis wierzycieli z podaniem ich adresów i wysokości wierzytelności każdego z nich oraz terminów zapłaty (chodzi o wszystkie wierzytelności wymagalne i niewymagalne, majątkowe i niemajątkowe, w tym również stwierdzone tytułami egzekucyjnymi – np.: prawomocnymi wyrokami sądów, których konsument nie zaspokoił);
5] spis wierzytelności spornych z zaznaczeniem zakresu w jakim dłużnik kwestionuje istnienie wierzytelności (chodzi o wszystkie wierzytelności, które konsument uważa za nienależne);
6] listę zabezpieczeń ustanowionych na majątku dłużnika wraz z datami ich ustanowienia, w szczególności hipotek, zastawów i zastawów rejestrowych (chodzi o wszystkie zabezpieczenia ustanowione na majątku konsumenta);
7] wskazanie okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienie;
8] pisemne oświadczenie konsumenta, że nie zachodzą okoliczności wskazane w w art. 491^4 ust. 2 i 3 p.u.n. – negatywne przesłanki ogłoszenia upadłości.

Aby ułatwić pracę sądowi i syndykowi warto również poinformować o toczących się przeciwko konsumentowi lub z jego udziałem postępowaniach sądowych, egzekucyjnych i administracyjnych z podaniem nazwy sądu, komornika, organu administracyjnego, adresu oraz sygnatury – usprawni to całą procedurę.

Przepis art. 491^2 ust. 4 pkt 3 p.u.n. wymaga wskazania okoliczności, które uzasadniają wniosek i ich uprawdopodobnienia. Oznacza to powołanie przez konsumenta wszystkich okoliczności przemawiających za pozytywnym rozpoznaniem wniosku (opis tego, jakie wydarzenia bądź zawarte umowy doprowadziły do niewypłacalności) jak i wskazanie, że nie zachodzą negatywne przesłanki do ogłoszenia upa-

dłości (albo pomimo ich zajścia, względy słuszności bądź zasady humanitaryzmu przemawiają za ogłoszeniem upadłości). Okoliczności te powinny być uprawdopodobnione, tak aby sąd miał podstawy do uznania, że wskazane przez konsumenta we wniosku zdarzenia, rzeczywiście miały miejsce. Konsument powinien więc do wniosku załączyć dokumenty, wskazujące na zajście danych okoliczności (np.: odpis umowy kredytu, zaświadczenie o trwałej chorobie, dokumenty wskazujące na określone zdarzenia losowe) lub też powołać świadków.
Należy jednak pamiętać, że:

- opis okoliczności powinien być zwięzły i rzeczowy a przedstawione dokumenty powinny dotyczyć tylko zdarzeń opisanych we wniosku;
- konsument powinien podać wszystkie okoliczności i przedstawić wszystkie dokumenty, nawet jeśli w jego ocenie świadczą na jego niekorzyść. Ich późniejsze ujawnienie, może spowodować negatywne dla konsumenta konsekwencje – umorzenie postępowania upadłościowego, bez szans na oddłużenie, a w niektórych wypadkach odpowiedzialność karną.

Wniosek o ogłoszenie upadłości powinien być nadto należycie opłacony. Opłata za złożenie wniosku jest opłatą podstawową – najniższą opłatą, o której mowa w ustawie z dnia 25 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych[2] (art. 76a w zw. z art. 14 ust. 3). Obecnie wynosi 30 zł. Jej aktualną wysokość znajdziesz w wyżej wskazanej ustawie lub na stronie internetowej sądu.
Opłatę należy uiścić przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości w kasie sądu albo znakami opłaty sądowej na pierwszej lub ostatniej stronie wniosku albo przelewem na rachunek bankowy sądu. Do wniosku należy dołączyć dowód jej uiszczenia – potwierdzenie z kasy sądu albo potwierdzenie dokonania przelewu.

Plan spłaty i umorzenie zobowiązań

Elementem postępowania upadłościowego, następującym po likwidacji majątku upadłego jest ustalenie przez sąd planu spłaty. Obejmuje on część wierzytelności niezaspokojonych z likwidacji majątku upadłego powstałych przed ogłoszeniem upadłości oraz wszystkie wierzytelności przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości. Sąd ustala jaka część dochodów konsumenta przeznaczana będzie na zaspokojenie tych wierzytelności i w jakim okresie konsument będzie miał wykonywać obowiązki związane z planem spłaty. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości.
W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd określa, w jakim zakresie i w jakim czasie, nie dłuższym niż 36 miesięcy (w niektórych przypadkach 54 miesięcy), konsument jest obowiązany spłacać zobowiązania wynikające z listy wierzytelności i jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty.
Plan spłaty jest więc ustaleniem przez sąd warunków i okresu próby, w którym badana jest uczciwość i rzetelność płatnicza konsumenta. Jeżeli konsument będzie wykonywał swoje zobowiązania w sposób

[2] Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 – j.t.).

prawidłowy, może liczyć na oddłużenie (umorzenie części albo całości wierzytelności powstałych przed ogłoszeniem upadłości).
W okresie wykonywania planu spłaty, nie jest możliwa egzekucja wierzytelności powstałych przed ogłoszeniem upadłości.
Sąd ustala plan spłaty po wysłuchaniu syndyka, wierzycieli i konsumenta. Sąd nie jest związany propozycjami konsumenta, jednak jeśli konsument przedstawi racjonalne i ekonomicznie uzasadnione propozycje jego wykonania, sąd może wziąć je pod uwagę.
Po wykonaniu przez konsumenta planu spłaty sąd umarza pozostałe zobowiązania konsumenta (następuje oddłużenie konsumenta).

Propozycje układowe

Alternatywą dla planu spłaty jest możliwość złożenia przez konsumenta propozycji układowych. Propozycje układowe to autorska propozycja konsumenta, w której może przedstawić warunki likwidacji i restrukturyzacji majątku i wierzytelności. Jest to alternatywa dla planu spłaty, w której konsument może przedstawić propozycje bez względu na regulacje dotyczące ustalania i wykonywania planu spłaty. W propozycjach układowych może znaleźć się np.: propozycja rozłożenia wierzytelności na raty na dłuższy okres (renegocjacja kredytu), propozycja zachowania określonego składnika majątkowego czy propozycja odroczenia płatności danej wierzytelności.
Propozycje układowe mogą być zasadniczo złożone w każdym czasie, nawet wraz z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, ale zgromadzenie wierzycieli, na którym te propozycje będą poddane pod głosowanie zostanie zwołane dopiero po ustaleniu listy wierzytelności. Należy pamiętać, że zawarcie przez konsumenta z wierzycielami układu musi być uprawdopodobnione. Oznacza to, że propozycje układowe przede wszystkim powinny być ekonomicznie zasadne i dostosowane do indywidualnej sytuacji konsumenta (np.: jego zdolności zarobkowych). Uprawdopodobnienie oznacza również zaoferowanie sądowi podstaw (dokumentów, informacji), które dadzą podstawę do twierdzenia, że konsument wykona układ.
Układ wymaga zwołania zgromadzenia wierzycieli. Zgromadzenie wierzycieli będzie głosowało propozycje układowe przedstawione przez konsumenta. Układ zostanie zawarty, jeżeli wypowie się za nim większość uprawnionych do głosowania wierzycieli, mających łącznie co najmniej dwie trzecie ogólnej sumy wierzytelności uprawniających do głosowania. Oznacza to, że konsument, jak i syndyk powinni przed głosowaniem zatroszczyć się o zapoznanie wierzycieli z propozycjami układowymi i w ramach negocjacji nakłonić odpowiednią większość do przyjęcia układu.
W warunkach układu, konsument i wierzyciele określą także warunki oddłużenia – umorzenia wierzytelności. Na zasadach określonych w p.u.n. zawarty układ może być zmieniany i uchylany w zależności od okoliczności.

Przykładowy wniosek

Przykładowy wniosek oraz listę załączników możesz znaleźć na stronie16 i na: **www.ms.gov.pl**.

Informacje o sądach

Na tę chwilę wnioski o ogłoszenie upadłości konsumenckiej rozpoznają niektóre wydziały gospodarcze sądów rejonowych. Ich adresy i dane teleadresowe znajdziesz poniżej. Aby upewnić się, czy wniosek zostanie złożony do właściwego sądu zadzwoń do Biura Obsługi Interesanta najbliższego sądu rejonowego, w którym wskażą Ci istotne informacje o adresie sądu, numerze rachunku bankowego sądu, a po złożeniu wniosku, poinformują Cię o aktualnym stanie sprawy.

Wydziały gospodarcze sądów rejonowych rozpatrujące wnioski o ogłoszenie upadłości konsumenckiej na dzień 1 stycznia 2015 r.

Adresy:

Sąd Rejonowy w Białymstoku (VIII Wydział Gospodarczy)	Białystok	15-950	ul. Mickiewicza	103	(85) 665-65-10
Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej (VI Wydział Gospodarczy)	Bielsko-Biała	43-300	ul. Bogusławskiego	24	(33) 499-78-01
Sąd Rejonowy w Bydgoszczy (XV Wydział Gospodarczy)	Bydgoszcz	85-130	ul. Grudziądzka	45	(52) 325-34-81
Sąd Rejonowy w Częstochowie (VIII Wydział Gospodarczy)	Częstochowa	42-217	ul. Żwirki i Wigury	9/11	(34) 377-99-11
Sąd Rejonowy w Elblągu (V Wydział Gospodarczy)	Elbląg	82-300	ul. płk. Stanisława Dąbka	8-12	(55) 611-27-76
Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku (VI Wydział Gospodarczy)	Gdańsk	80-126	ul. Piekarnicza	10	(58) 321-37-00
Sąd Rejonowy w Gliwicach (XII Wydział Gospodarczy)	Gliwice	44-101	ul. Powstańców Warszawy	23	(32) 338-77-58
Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim (V Wydział Gospodarczy)	Gorzów Wielkopolski	66-400	ul. Chopina	52 bl. 15	(95) 725-65-03
Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze (V Wydział Gospodarczy)	Jelenia Góra	58-500	ul. Bankowa	18	(75) 671-28-30
Sąd Rejonowy w Kaliszu (V Wydział Gospodarczy)	Kalisz	62-800	ul. Asnyka	56a	(62) 76-57-926

UPADŁOŚĆ KONSUMENCKA

Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach (X Wydział Gospodarczy)	Katowice	40-040	ul. Lompy	14	(32) 604-79-87
Sąd Rejonowy w Kielcach (V Wydział Gospodarczy)	Kielce	25-312	ul. Warszawska	44	(41) 349-57-91
Sąd Rejonowy w Koninie (V Wydział Gospodarczy)	Konin	62-510	ul. Fryderyka Chopina	28	(63) 240-47-84
Sąd Rejonowy w Koszalinie (VII Wydział Gospodarczy)	Koszalin	75-950	ul. Władysława Andersa	34	(94) 317-02-21
Sąd Rejonowy dla Krakowa--Śródmieścia w Krakowie (VIII Wydział Gospodarczy)	Kraków	31-547	ul. Przy Rondzie	7	(12) 619-50-86
Sąd Rejonowy w Krośnie (V Wydział Gospodarczy)	Krosno	38-400	ul. Wolności	3	(13) 437-36-38
Sąd Rejonowy w Legnicy (V Wydział Gospodarczy)	Legnica	59-220	ul. Złotoryjska	19	(76) 754-47-40
Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku (IX Wydział Gospodarczy)	Świdnik	21-040	ul. Kard. S. Wyszyńskiego	18	(81) 464-89-35
Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (XIV Wydział Gospodarczy)	Łódź	90-203	ul. Pomorska	37	(42) 664-62-12
Sąd Rejonowy w Łomży (V Wydział Gospodarczy)	Łomża	18-400	ul. Polowa	1	(86) 215-09-66
Sąd Rejonowy w Nowym Sączu (V Wydział Gospodarczy)	Nowy Sącz	33-300	ul. Strzelecka	1a	(12) 286-32-83
Sąd Rejonowy w Olsztynie (V Wydział Gospodarczy)	Olsztyn	10-165	ul. Artyleryjska	3c	(89) 523-01-69
Sąd Rejonowy w Opolu (V Wydział Gospodarczy)	Opole	45-368	ul. Ozimska	60a	(77) 541-54-01
Sąd Rejonowy w Ostrołęce (V Wydział Gospodarczy)	Ostrołęka	07-410	ul. Mazowiecka	3	(29) 765-44-00
Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim (V Wydział Gospodarczy)	Piotrków Trybunalski	97-300	ul. Słowackiego	5	(44) 649-42-53
Sąd Rejonowy w Płocku (V Wydział Gospodarczy)	Płock	09-404	al. Kilińskiego	10b	(24) 268-01-44
Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu (XI Wydział Gospodarczy)	Poznań	61-752	ul. Grochowe Łąki	6	(61) 666-08-50
Sąd Rejonowy w Przemyślu (V Wydział Gospodarczy)	Przemyśl	37-700	ul. Mickiewicza	14	(16) 675-73-33 w. 108
Sąd Rejonowy w Radomiu (V Wydział Gospodarczy)	Radom	26-600	ul. A. Struga	63	(48) 368-04-42

Sąd Rejonowy w Rzeszowie (V Wydział Gospodarczy)	Rzeszów	35-303	ul. Kustronia	4	(17) 715-24-00
Sąd Rejonowy w Siedlcach (V Wydział Gospodarczy)	Siedlce	08-110	ul. bpa I. Świrskiego	26 pok. 6	(25) 633-09-61
Sąd Rejonowy w Sieradzu (V Wydział Gospodarczy)	Sieradz	98-200	Aleja Zwycięstwa	1	(43) 826-67-51
Sąd Rejonowy w Słupsku (VI Wydział Gospodarczy)	Słupsk	76-200	ul. Szarych Szeregów	13	(59) 846-92-12
Sąd Rejonowy w Suwałkach (V Wydział Gospodarczy)	Suwałki	16-400	ul. Przytorowa	2	(87) 563-12-65
Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie (XII Wydział Gospodarczy)	Szczecin	70-231	ul. Narutowicza	19	(91) 485-52-47
Sąd Rejonowy w Wałbrzychu (VI Wydział Gospodarczy)	Wałbrzych	58-300	ul. Słowackiego	10, 11	(74) 843-03-52
Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu (V Wydział Gospodarczy)	Tarnobrzeg	39-400	ul. Sienkiewicza	27	(15) 688-25-15
Sąd Rejonowy w Tarnowie (V Wydział Gospodarczy)	Tarnów	33-100	ul. Dąbrowskiego	27	(12) 286-32-83
Sąd Rejonowy w Toruniu (V Wydział Gospodarczy)	Toruń	87-100	ul. Mickiewicza	10/16	(56) 610-57-95
Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie (X Wydział Gospodarczy)	Warszawa	00-454	ul. Czerniakowska	100a	(22) 334-13-92
Sąd Rejonowy we Włocławku (V Wydział Gospodarczy)	Włocławek	87-800	ul. Kilińskiego	20	(54) 422-26-82
Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu (VIII Wydział Gospodarczy)	Wrocław	53-630	ul. Poznańska	16	(71) 334-82-30
Sąd Rejonowy w Zamościu (V Wydział Gospodarczy)	Zamość	22-400	ul. Partyzantów	10	(84) 638-29-94
Sąd Rejonowy w Zielonej Górze (V Wydział Gospodarczy)	Zielona Góra	65-069	Pl. Słowiański	12	(68) 325-95-11

Etapy postępowania

Przygotowanie wniosku

Postępowanie upadłościowe jest postępowaniem sądowym, które wymaga rzetelnego i kompletnego wniosku oraz załączenia szeregu dokumentów. Warto zadbać o ich przygotowanie na wcześniejszym etapie.

Złożenie wniosku do Sądu – badanie formalne wniosku

ODRZUCENIE albo ZWROT wniosku

Sąd odrzuci albo zwróci wniosek jeżeli obarczony jest brakami albo z innych przyczyn jest niedopuszczalny.
Od zarządzenia o zwrocie wniosku oraz od postanowienia o odrzuceniu wniosku, przysługuje zażalenie, zgodnie z treścią pouczenia.

Sąd może wezwać konsumenta na rozprawę

ODDALENIE wniosku

Sąd oddali wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli zajdzie którakolwiek z negatywnych przesłanek do ogłoszenia upadłości.
Od postanowienia o oddaleniu wniosku, przysługuje zażalenie zgodnie z treścią pouczenia.

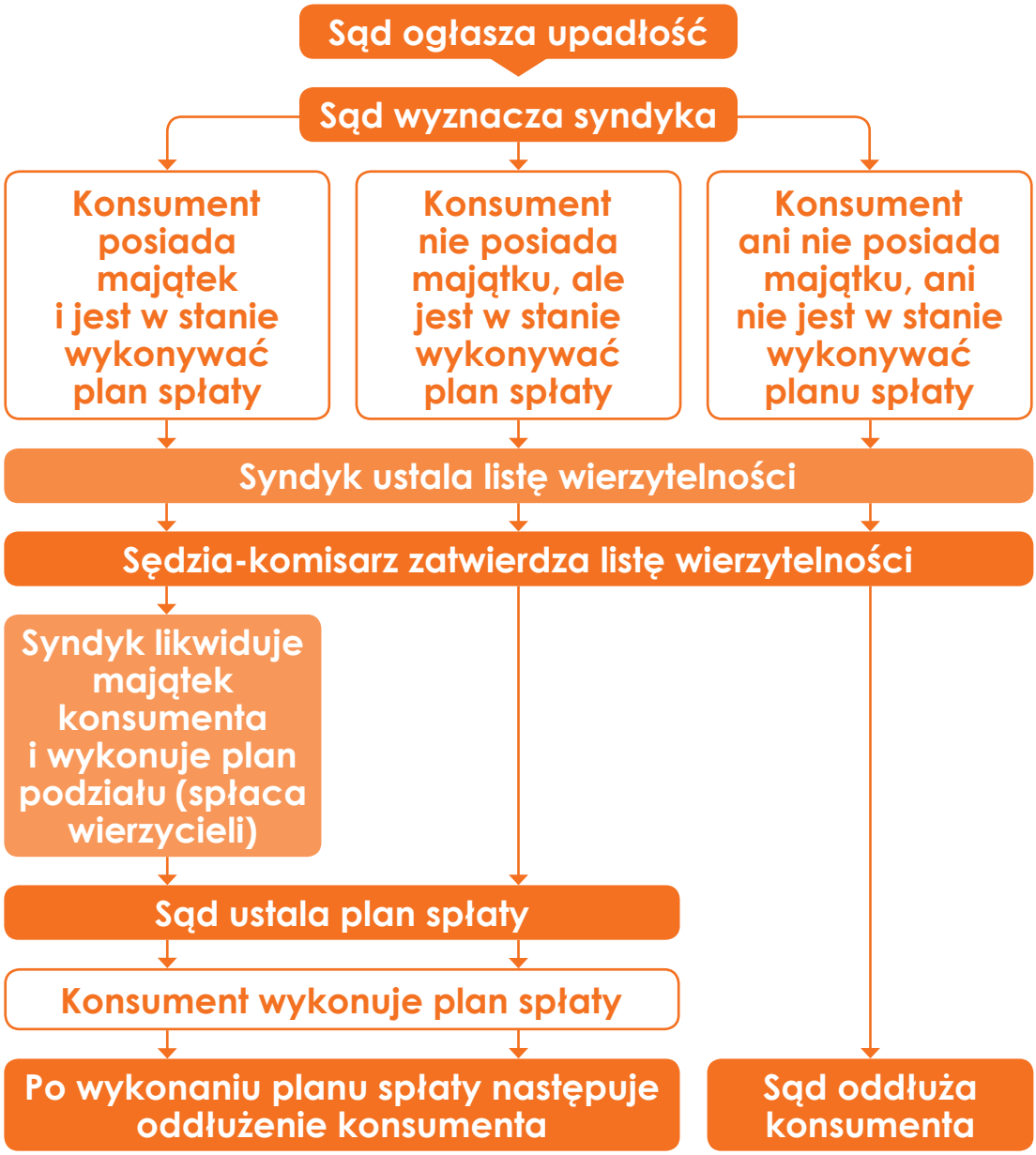

Sąd umorzy (zakończy) postępowanie **bez oddłużenia**, **jeżeli konsument nie będzie współpracował z syndykiem, nie będzie wykonywał swoich obowiązków albo któraś z negatywnych przesłanek ujawni się po ogłoszeniu upadłości.**

Od postanowienia o umorzeniu postępowania przysługuje zażalenie zgodnie z treścią pouczenia.

Słowniczek

Wierzyciel – osoba, która może żądać spełnienia świadczenia od innej osoby (dłużnika). Łączy ją z nim stosunek zobowiązaniowy (dług). Podstawą przyjęcia takiej definicji jest art. 353 Kodeksu cywilnego: „Zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić."

Syndyk – po wejściu w życie Ustawy o Licencji Syndyka – zawód syndyka stał się zawodem regulowanym i został zaliczony do katalogu wolnych zawodów, wykonywanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Syndycy licencjonowani wykonują swój zawód w ramach kancelarii syndyków. Są specjalistami zarządzania kryzysowego, menadżerami rewitalizacji podmiotu w kłopotach finansowych, pomagają w rozwiązaniu problemów związanych z kłopotami finansowymi.

Prawo upadłościowe i naprawcze – regulujące zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników (przedsiębiorców i osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej) oraz skutki ogłoszenia upadłości, a także zasady postępowania naprawczego wobec przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością.

Wymagalność zobowiązania pieniężnego – zobowiązanie, co do którego termin płatności minął, a które nie zostało przedawnione lub umorzone, a więc możliwe jest żądanie przez wierzyciela jego spłaty.

Przedmioty wyłączone spod egzekucji – zgodnie z art. 829 i n. Kodeksu postępowania cywilnego, rzeczy wyłączone spod egzekucji to:

1] przedmioty urządzenia domowego, pościel, bielizna i ubranie codzienne, niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny, a także ubranie niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu;
2] zapasy żywności i opału niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny na okres jednego miesiąca;
3] narzędzia i inne przedmioty niezbędne do osobistej pracy zarobkowej dłużnika oraz surowce niezbędne dla niego do produkcji na okres jednego tygodnia, z wyłączeniem jednak pojazdów mechanicznych;
4] część wynagrodzenia;
5] część środków zgromadzonych na rachunkach bankowych.

Przykładowy wniosek o ogłoszenie upadłości konsumenckiej

Warszawa, dnia 7 stycznia 2015 r.

Do:
Sądu Rejonowego
dla m. st. Warszawy
w Warszawie
X Wydział Gospodarczy
ds. upadłościowych i naprawczych
ul. Czerniakowska 100A
00-454 Warszawa

Dłużnik:
Jan Gładki
ul. Solna 4/2
00-118 Warszawa
PESEL: 64022912345

Opłata stała od wniosku: 30 zł

Wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej (tzw. upadłości konsumenckiej)

Działając w imieniu własnym, na podstawie art. 491[2] ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze[1] (dalej jako: „**p.u.n.**"), wnoszę o:
I. ogłoszenie upadłości Dłużnika;
II. przeprowadzenie dowodów wskazanych we wniosku, na wskazane w nim okoliczności.

UZASADNIENIE

I. INFORMACJE O DŁUŻNIKU

1. Na podstawie art. 491[2] ust. 4 p.u.n. wskazuję następujące informacje o Dłużniku.
2. Dłużnik jest osobą fizyczną, która nie prowadzi i nigdy nie prowadziła działalności gospodarczej, nie jest ani nie był wspólnikiem osobowych spółek handlowych ani członkiem organu kapitałowej spółki handlowej.
3. Miejscem zamieszkania Dłużnika jest Warszawa (00-118) ul. Solna 4/2.

[1] Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2014 r., poz. 1626 – t.j.).

4. PESEL Dłużnika to 64022912345.
5. Cały majątek Dłużnika znajduje się pod wskazanym adresem zamieszkania.

II. OKOLICZNOŚCI UZASADNIAJĄCE ZŁOŻENIE WNIOSKU I ICH UPRAWDOPODOBNIENIE

1. Dłużnik jest niewypłacalny, bowiem nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych (art. 11 ust. 1 p.u.n.):
   a) zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy kredytu z bankiem Grosik S.A. z siedzibą we Wrocławiu;
   b) zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy kredytu z bankiem Złotówka S.A. z siedzibą w Krakowie;
   c) zobowiązań pieniężnych wynikających z umowy najmu ze spółdzielnią mieszkaniową Gruszka.
2. Dłużnik ma 50 lat. Do dnia 11 kwietnia 2014 r. pracował jako murarz pobierając stałe wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł i zwykle wypracowywał nadgodziny, za które otrzymywał dodatkowo 600 zł.
3. W 2013 r. zaciągnął od banku Grosik S.A. z siedzibą we Wrocławiu kredyt w wysokości 10.000 zł, który został przeznaczony w całości na remont mieszkania, które wynajmował.
4. W dniu 11 kwietnia 2014 r. Dłużnik uległ poważnemu wypadkowi w pracy, w trakcie którego doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu.
5. Na skutek wypadku, przestał spłacać kredyt i płacić bieżący czynsz najmu, gdyż świadczenie wypadkowe, bez nadgodzin, nie wystarczało na ich pełne regulowanie po opłaceniu drogiej rehabilitacji.
6. W celu opłacenia dalszej rehabilitacji Dłużnik zaciągnął dodatkowy kredyt od banku Złotówka z siedzibą w Krakowie w kwocie 5.000 zł.
7. Uszczerbek na zdrowiu nie pozwala Dłużnikowi na wykonywanie dotychczasowej pracy. Pracodawca zadeklarował zatrudnienie Dłużnika na innym stanowisku jednak z mniejszym wynagrodzeniem – 2.000 zł.

   Dowód: umowa kredytu z bankiem Grosik S.A. z siedzibą we Wrocławiu;
   umowa kredytu z bankiem Złotówka S.A. z siedzibą w Krakowie;
   umowa najmu ze spółdzielnią Gruszka;
   dokumentacja medyczna;
   pismo pracodawcy, zawierające propozycję zmiany stanowiska.
8. Dłużnik spełnia przesłanki do ogłoszenia upadłości. Niewypłacalność powstała z przyczyn losowych i niezależnych oraz niezawinionych od Dłużnika. W dniu zawierania umów Dłużnik posiadał zdolność kredytową pozwalającą na spłatę zobowiązań, zaś kredyt w banku Złotówka został wzięty w celu szybszej rekonwalescencji i powrotu do pracy.
9. Dłużnik wskazuje, że posiada oszczędności w kwocie 1.500 zł w gotówce, które w całości może przeznaczyć na wstępne koszty postępowania upadłościowego.
10. Dłużnik, w razie zainteresowania wierzycieli, widzi możliwość zawarcia układu.

/podpis/

Załączniki:

Dłużnik nie załącza do wniosku spisu wierzytelności spornych, gdyż takie wierzytelności nie istnieją jak również nie składa listy zabezpieczeń, gdyż na jego majątku nie zostały ustanowione żadne zabezpieczenia.

1. Aktualny i zupełny wykaz majątku Dłużnika wraz z szacunkową wyceną;
2. Spis wierzycieli Dłużnika wraz z adresami wierzycieli, wysokością wierzytelności oraz terminami zapłaty;
3. Pisemne oświadczenie Dłużnika, że nie zachodzą względem niego okoliczności wskazane w art. 491^4 ust. 2 i 3 p.u.n.;
4. Umowa kredytu z bankiem Grosik S.A. z siedzibą we Wrocławiu;
5. Umowa kredytu z bankiem Złotówka S.A. z siedzibą w Krakowie;
6. Umowa najmu ze spółdzielnią Gruszka;
7. Dokumentacja medyczna;
8. Pismo pracodawcy, zawierające propozycję zmiany stanowiska;
9. 1x odpis wniosku i wszystkich załączników;
10. Dowód uiszczenia opłaty sądowej w kwocie 30 zł w kasie sądu.

Załącznik 1: Aktualny i zupełny wykaz majątku Dłużnika wraz z szacunkową wyceną

Lp.	Nazwa składnika majątkowego	Położenie składnika majątkowego	Wycena składnika	Podstawa wyceny składnika majątkowego	Inne informacje
1.	Telewizor 29 cali	Miejsce zamieszkania Dłużnika: ul. Solna 4/2 00-118 Warszawa	1.000 zł	Wycena została dokonana na podstawie cen zawartych w internetowym serwisie aukcyjnym www.wycenasprzętów.com.pl.	
2.	Sprzęt audio	Miejsce zamieszkania Dłużnika: ul. Solna 4/2 00-118 Warszawa	1.200 zł	Wycena została dokonana na podstawie cen zawartych w internetowym serwisie aukcyjnym www.wycenasprzętów.com.pl.	
3.	Komputer PC	Miejsce zamieszkania Dłużnika: ul. Solna 4/2 00-118 Warszawa	1.500 zł	Wycena została dokonana na podstawie cen zawartych w internetowym serwisie aukcyjnym www.wycenasprzętów.com.pl.	
4.	Drobny sprzęt kuchenny, pościel i inne urządzenia codziennej potrzeby	Miejsce zamieszkania Dłużnika: ul. Solna 4/2 00-118 Warszawa	300 zł	Wycena została dokonana według cen z serwisu internetowego www.uzywanewyposazenie.pl	
5.	Gotówka	Miejsce zamieszkania Dłużnika: ul. Solna 4/2 00-118 Warszawa	1500 zł		

/podpis/

ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU

Załącznik 2: Spis wierzycieli Dłużnika wraz z adresami wierzycieli, wysokością wierzytelności oraz terminami zapłaty

Lp.	Wierzyciel	Adres wierzyciela	Źródło powstania wierzytelności	Wysokość wierzytelności	Termin zapłaty i cząstkowa kwota zapłaty		Inne informacje
1.	Grosik S.A. z siedzibą we Wrocławiu	ul. Wejherowska 15 12-345 Wrocław	umowa kredytu nr 1324/32134	8.500 zł – (w tym 500 zł odsetek) stan na dzień 5 stycznia 2014 r.	20.04.2014.	800 zł	
					20.05.2014.	800 zł	
					20.06.2014.	800 zł	
					20.07.2014.	800 zł	
					20.08.2014.	800 zł	
					20.09.2014.	800 zł	
					20.10.2014.	800 zł	
					20.11.2014.	800 zł	
					20.12.2014.	800 zł	
					20.01.2015.	800 zł	
2.	Złotówka S.A. z siedzibą w Krakowie	ul. Reńska 68D 09-874 Kraków	umowa kredytu nr 432421/3213213	5.500 zł – (w tym 500 zł odsetek) stan na dzień 5 stycznia 2014 r.	07.06.2014.	1.000 zł	
					07.07.2014.	1.000 zł	
					07.08.2014.	1.000 zł	
					07.09.2014.	1.000 zł	
					07.10.2014.	1.000 zł	
3.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Gruszka”	ul. Kwaśnych Jabłek 3 12-356 Warszawa	zobowiązania z czynszu najmu	3.300 zł – (w tym 300 zł odsetek) stan na dzień 5 stycznia 2014 r.	10.09.2014.	750 zł	
					10.10.2014.	750 zł	
					10.11.2014.	750 zł	
					10.12.2014.	750 zł	

/podpis/

ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU

Załącznik 3: Pisemne oświadczenie Dłużnika, że nie zachodzą względem niego okoliczności wskazane w art. 491^4 ust. 2 i 3 p.u.n.

Oświadczenie Dłużnika

Ja niżej podpisany Jan Gładki, oświadczam, że zapoznałem się z treścią art. 491^4 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2014 r., poz. 1626):

Art. 491^4. 1. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

2. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku:

1) w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe według przepisów tytułu niniejszego, jeżeli postępowanie to zostało umorzone z innych przyczyn niż na wniosek dłużnika,
2) ustalony dla dłużnika plan spłaty wierzycieli uchylono na podstawie przepisu art. 491^{20},
3) dłużnik, mając taki obowiązek, wbrew przepisom ustawy nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości,
4) czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli chyba że przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

3. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań, chyba że do niewypłacalności dłużnika lub zwiększenia jej stopnia doszło pomimo dochowania przez dłużnika należytej staranności lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

4. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dane podane przez dłużnika we wniosku są niezgodne z prawdą lub niezupełne, chyba że niezgodność lub niezupełność nie są istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

i nie zachodzą względem mojej osoby okoliczności wymienione w art. 491^4 ust. 2 i 3 ustawy tej ustawy.

Warszawa, dnia 7 stycznia 2015 r.

/podpis/

Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa
www.ms.gov.pl